

HOFFMANN ZSUZSA

IGÉZŐ-SZÓTÁR

IGEKÖTŐS IGÉK
ANGOL MEGFELELŐKKEL

HUNGARIAN VERBS WITH PREFIXES
AND THEIR ENGLISH EQUIVALENTS

DEBRECENI NYÁRI EGYETEM

2002

Sorozatszerkesztő:
Dobi Edit

Lektorálta:
Dávid Gyula

Borítóterv és tipográfia:
Varga József

Technikai szerkesztő:
Hoffmann Zsuzsa

Nyomdai munkálatok:
Vider-Plusz Bt.

Debreceni Nyári Egyetem Kht.
Felelős kiadó: Gellén József, ügyvezető igazgató

Előszó

E szótárral a Debreceni Nyári Egyetem *Hungarolingua* tananyagsorozatának részeként megjelent, Máté József által készített *Igéző* című gyakorlókönyv használatát szeretnénk elsősorban megkönnyíteni. Az *Igéző* a magyar nyelv egyik sajátos jelenségének, az igekötős igéknek az elsajátításához igyekszik segítséget nyújtani a magyarul tanulóknak. A könyvben 99 ige közel ezer igekötős alakja szerepel, amelyek jelentését magyar nyelvű értelmezések adják meg. Az *Igéző*-t emiatt elsősorban haladó nyelvtanulók használhatják sikerrel.

Igekötős igékkel azonban középfaladó, sőt kezdő nyelvtanulók is találkozhatnak. E kiadvánnyal, az *Igéző-szótár*-ral az ő tanulásukat is segíteni szeretnénk. E könyvben a fent említett csaknem ezer igekötős ige és frazeologizmus angol megfelelőit és magyarázatait adjuk meg. Az *Igéző-szótár* tehát az angol anyanyelvűek és az angolul jól beszélők számára könnyíti meg az igekötős igék gyakorlókönyvének használatát. Másrészt azonban önmagában, speciális tartalmú kétnyelvű szótárként is jól használható.

Az *Igéző-szótár* az egyes igék alatt betűrendben sorolja fel az igekötős származékokat. A 99 alapigéről – amelyek szintén betűrendben követik egymást – a következő oldalon található mutató nyújt tájékoztatást.

Preface

This dictionary is meant to facilitate the use of *Igéző* (by József Máté), a volume of the *Hungarolingua* series of the Debrecen Summer School. *Igéző* serves as an efficient guide to verbs with prefixes, one of the typical features of the Hungarian language. It contains 99 Hungarian verbs with nearly one thousand prefixed forms. Due to its monolingual character, *Igéző* is intended for advanced students.

During the course of their language learning process, intermediate learners, as well as beginners come across verbs with prefixes. *Igéző-szótár* is designed to help lower-level students as well, by giving the English equivalents or explanations of each verb and phrase.

Thus, *Igéző-szótár* should help native and non-native speakers of English alike to use *Igéző*. In addition, it can function as a special kind of bilingual dictionary, containing the subclass of verbs with prefixes.

Prefixed forms may be found alphabetically underneath their base verbs, which are also alphabetically arranged. The 99 base verbs are listed in the index on the following page.

AD

átad

átad vkinek vmit
 átadja a szót vkinek
 átadja az üdvözetet vkinek

átadja a helyét vkinek

bead

beadja a gyógyszert vkinek
 beadja a kérvényt vhová

beadja a felmondását

elad

elad vmit vmennyiért

előad

előad vmit
 előad

felad

felad (pl. levelet, csomagot)
 feladja a kabátot vkire
 feladja a leckét

hozzáad

hozzáad vmihez vmit
 hozzáad vkihez vkit

idead

idead vmit

kiad

kiad egy könyvet
 kiad egy szobát / egy lakást
 kiadja a munkát vkinek
 kiadja a mérgét / dühét

lead

lead vmit vhol
 lead vmennyit

megad

megadja az adósságát

hand over sth to sy
 call upon sy to speak
 convey sy's best wishes to sy, say hello
 to sy for sy
 give up one's seat to sy

administer medicine to sy
 submit / present a request; file a
 petition
 hand in one's notice

sell sth for sth

perform, enact, recite etc. sth
 lecture

post (e.g. a letter, a parcel)
 help sy on with their coat
 assign homework

add sth to sth
 marry sy off

give sth to me

publish a book
 rent a room / a house
 distribute work
 vent one's rage

leave sth swhere, hand sth in
 lose weight

pay off one's debts

<i>megadja az engedélyt mindent megad vkinek</i>	give permission to sy let sy have everything
összead	
<i>összeadja a számokat összead vkiket</i>	add up numbers marry a couple
ráad	
<i>ráadja vkire a kabátját</i>	help sy on with their coat
továbbad	
<i>továbbad vmit vkinek</i>	pass sth on to sy
visszaad	
<i>visszaadja a tartozását visszaad száz forintot</i>	pay off one's debts give 100 forints change back
FRAZEOLÓGIZMUSOK	
<i>beadja a derekát belead apait-anyait eladja magát / a lelkét / a becsületét</i>	give in, accept sth do one's best sell one's honour / soul, serve a bad cause
<i>feladja a harcot feladja a leckét kiadja az útját vkinek kiadja a lelkét megadja magát a sorsnak</i>	give up the fight assign sy a difficult task send sy away die / draw one's last breath accept one's fate, surrender

ÁLL

átáll	
<i>átáll vhová átáll vmire (vmiről)</i>	change sides switch over to sth from sth
beáll	
<i>beáll vhová beáll vhová / vminek</i>	take shelter swhere join an organisation
beleáll	
<i>beleállt a fogamba / a fejembe a fájás</i>	my tooth / head began to hurt
eláll	
<i>elállja a kijáratot / a kilátást eláll vmeddig az étel eláll a szándékától / a tervétől</i>	block the exit, the view (of food) keep till / until give up one's aim / plan

<i>eláll a füle</i>	sy's ears stick out
<i>eláll az eső</i>	stop raining
<i>(még) a lélegzetem is elállt</i>	lose one's breath
ellenáll	
<i>ellenáll vkinek/vminek</i>	resist sy/sth
feláll	
<i>feláll (vhonnan)</i>	stand up (from swwhere)
<i>feláll vhová / vmire</i>	stand up swwhere
<i>feláll a haja</i>	one's hair stands on end, have hair like a bird's nest
félreáll	
<i>félreáll</i>	stand aside
fennáll	
<i>fennáll</i>	exist, be valid
<i>fennáll vminek az esélye / a lehetősége</i>	sth is possible, there is a chance for sth
kiáll	
<i>kiáll vhová</i>	stand out swwhere
<i>kiáll vkivel/vki ellen (vmire)</i>	face sy, accept sy's challenge (for sth)
<i>kiáll a fájdalom (a fogamból)</i>	(my tooth) does not hurt any more
<i>kiállja a próbát</i>	stand / pass the test
<i>kiáll vkiért/vmiért / vki/vmi mellett</i>	take up sy's cause / a cause; stick up for sy/sth
körüláll	
<i>körülállnak vkit/vmit</i>	sy/sth is surrounded, encircled
leáll	
<i>leáll vmi (pl. üzem, gép, termelés)</i>	a factory is closed down, a machine / production stops
<i>leáll a forgalom</i>	traffic is at a standstill
<i>leáll vitatkozni vkivel</i>	get into an argument with sy
megáll	
<i>megáll</i>	stop
<i>megáll az élet</i>	sth comes to a standstill
<i>megállja nevetés nélkül</i>	keep oneself from laughing
<i>megállja a helyét vhol</i>	cope with sth; hold out / on
<i>megállja a helyét vmi (pl. állítás, tétel)</i>	sth can be proved / substantiated (e.g. a statement, a thesis)
rááll	
<i>rááll vmire</i>	step on sth, stand on sth

szembeáll

szembeáll vkivel/vmivel

face sy/sth; oppose sy/sth

végigáll

végigáll vmit (az utat, az ünnepséget)

stand from the beginning to the end (on a train journey, at a ceremony)

visszaáll

*visszaáll vhová
visszaáll vmi*

go back to one's former standing place
be re-established / restored

FRAZEOLÓGIZMUSOK

*be nem áll a szája
ki nem áll(hat) vkit/vmit
megáll az ész / eszem*

can't stop talking
can't stand sy/sth
I give up!, Well, I never!

ÁLLÍT

beállít

*beállít vmit (pl. gépet)
beállít vki vhová*

set, adjust sth (e.g. a machine)
drop in, arrive unexpectedly

elállít

elállítja a vérzést

stop the bleeding

előállít

*előállít (rendőr) vkit
előállít vmit*

arrest sy
produce, manufacture sth

előreállít

előreállítja az órát

put the clock forward

felállít

felállít vkit vhonnan

make sy stand up, set sy on their feet

félreállít

félreállít vkit

shelve sy; put sy out of the way

helyreállít

helyreállít vmit

restore, repair, renovate sth

kiállít

*kiállít vmit
kiállít vkit (játékost)
kiállít egy csekket*

exhibit sth
send a player off
issue / make / write out a cheque

leállít

leállít vmit (pl. autót)

stop sth, bring sth to a halt

<i>leállítja a gyárat / a termelést</i> <i>Állítsd le magad!</i>	close a factory down, stop production Stop it!
<i>megállít</i> <i>megállít vkit/vmit</i>	stop sy/sth; bring sy/sth to a halt
<i>összeállít</i> <i>összeállít vmit (pl. együtttest,</i> <i>testületet)</i>	set up (e.g. a band, a board)
<i>összeállít vmit (pl. műsört,</i> <i>dolgozatot, tesztet)</i>	compile sth (e.g. a programme, a test)
<i>szembeállít</i> <i>szembeállít vkit/vkiket vkivel</i>	confront sy with sy, turn sy against sy
<i>visszaállít</i> <i>visszaállít vkit/vmit vhová</i>	restore, put sy/sth back to its former place
<i>visszaállítja az órát</i>	put the clock back

BESZÉL

<i>bebeszél</i> <i>bebeszél vkinek vmit</i>	make sy believe sth, talk sy into sth
<i>belebeszél</i> <i>belebeszél vmibe</i> <i>belebeszél vkinek a dolgába</i>	interrupt / break into a conversation poke / stick one's nose into sy else's business
<i>elbeszél</i> <i>elbeszéli az időt</i>	talk so much that time flies by
<i>félrebeszél</i> <i>félrebeszél</i>	be delirious, rave
<i>kibeszél</i> <i>kibeszél vmit</i>	blab / let out, reveal a secret about sth
<i>lebeszél</i> <i>lebeszél vkit vmiről</i>	dissuade sy from doing sth
<i>megbeszél</i> <i>megbeszél vkivel vmit</i>	discuss sth with sy; agree on sth with sy
<i>mellébeszél</i> <i>mellébeszél</i>	talk beside the point

összebeszél

összebeszél vkivel

agree on sth with sy, conspire with sy

rábeszél

rábeszél vkit vmire

persuade sy to do sth

visszabeszél

visszabeszél vkinek

talk back to sy, make an insolent answer to sy

BÚJIK

bebújik

bebújik vhová / vmibe

slip in, creep in swhere

belebújik

belebújik vmibe (pl. cipőbe, nadrágba)

put on sth (e.g. shoes, trousers)

elbújik

elbújik vhová

hide swhere

előbújik

előbújik vhonnan
előbújik a nap

creep forth from swhere
the sun comes out
(from behind the clouds)

kibújik

kibújik vhonnan / vmiből
kibújik vmi alól

come out, emerge from swhere
avoid doing sth, make oneself exempt from sth

megbújik

megbújik vhol

hide, take cover swhere

összebújik

összebújik vkivel

cuddle up with sy

FRAZEOLÓGIZMUSOK

belebújik az ördög vkibe
kibújik a szög a zsákból

be unruly, can't stop fidgeting
sth turns out, the truth comes out